

LA VEU DELS LECTORS:

Pere Serret Besa

Festividad de San Blas y La Candelaria

Próximament a los días 2 y 3 de febrero se celebran La Candelaria y San Blas. La Candelaria tiene su origen en la fiesta que conmemora el cuadragésimo día del nacimiento de Jesús (dos de febrero), como cierre del período navideño. Esta advocación de la Virgen María, es de origen canario, pues fue este el lugar donde tuvo su aparición. Especialmente, en Santa Cruz de Tenerife (Nuestra Señora de la Candelaria) es conocida popularmente como *La Morenita*, mientras que el quince de agosto lo es en toda Canarias.

Se trata de una fiesta religiosa que se hace cuarenta días después de Navidad y solemniza la presentación de Jesús en el templo de Jerusalén. En la tradición judía, las madres tenían que esperar cuarenta días después del parto para purificarse, y hasta entonces no podían presentar el bebé ante las autoridades religiosas. Este ritual se materializaba

con una oferta y bendición de velas de cera.

Pero, como ocurre muy a menudo en el calendario festivo, esta fiesta religiosa tiene un trasfondo anterior, pagano. Hay quien cree que podría ser heredera de antiguas costumbres romanas que se hacían durante las Parentalia, en las que había procesiones con velas. Por eso, es una de las muchas fiestas de la luz que se celebran, y se cree que las velas bendecidas ese día tienen virtudes protectoras. Existe un refrán de antaño que dice: "El día de la Candelaria que llueva o que no llueva, el invierno está fuera, y si llueve y hace viento, invierno dentro".

La festividad de San Blas tiene un gran arraigo en España y en otros lugares del Planeta. Se celebra el 3 de febrero, está muy enraizada a las tradiciones españolas, sobre todo en las zonas rurales y también en otros lugares del mundo, como Paraguay o la ciudad croata de Dubrovnik.

Quien no ha escuchado decir: "Para San Blas la cigüeña verás y si no la vieres, año de nieves". San Blas era en la tradición cristiana Blas de Sebaste, un médico y obispo de Sebaste (Armenia), que llevó la vida de ermitaño en una cueva hasta que fue torturado y ejecutado en la época de

la persecución religiosa del emperador Licinio, en el siglo III. Se le considera patrono de los otorrinolaringólogos y de los enfermos de garganta, pues según la tradición, salvó la vida de un niño que se ahogaba al trabársele en la garganta una espina de pescado. Las principales tradiciones incluyen la elaboración de rosquillas anisadas, las romerías y procesiones y ritos para proteger de las afecciones de garganta.

En Paraguay, por ejemplo, San Blas es el patrón nacional, probablemente por la protección que los españoles atribuyeron al santo en una batalla con los nativos en el fuerte de Corpus Christi, y en Dubrovnik, la festividad es emblemática y casi milenaria, pues remonta como mínimo al año 1190 y se incorporó en 2009 en la lista del Patrimonio Cultural Inmaterial de la Humanidad por la Unesco.

Se dice que San Blas fue echado a un lago, pero con la gracia de Dios se mantuvo parado sobre la superficie. Cuando el santo volvió a tierra fue torturado y decapitado. De esta manera, murió mártir y partió a la Casa del Padre en el 316 d.C.

cartes@lamanyana.cat

LA MAÑANA és una publicació plural i oberta a tota mena d'opinions. En aquesta secció es publicaran totes aquelles cartes que estiguin degudament identificades i que siguin d'interès general. No es publicaran cartes amb pseudònims o inicials. Els originals s'hauran de presentar mecanografiats i no superar les 30 línies d'extensió. La tramesa de textos a aquesta secció implica l'acceptació d'aquestes normes.

'Arquitectures desaparegudes' al Col·legi d'Arquitectes

VÍCTOR PÉREZ PALLARÉS I LUQUE
PRESIDENT DE LA DEMARCACIÓ DE LLEIDA DEL
COL·LEGI D'ARQUITECTES DE CATALUNYA

Fins al proper 14 de febrer es pot visitar al vestíbul de l'edifici de la Demarcació de Lleida del Col·legi d'Arquitectes de Catalunya (COAC) l'exposició que porta per títol *Arquitectures desaparegudes*, amb material que pertany al fons documental de l'Arxiu Històric del COAC dipositat en totes les seves seus.

Es tracta d'una mostra formada per plànols originals i fotografies de l'època d'un conjunt d'obres que actualment ja no existeixen, o bé han sofert una transformació molt considerable, situades en diferents punts del territori.

Pel que fa a la ciutat de Lleida, s'exposa documentació original del Liceu Escolar (1912), l'Hotel Pal·las (1915) i l'Escorxador (1915), totes tres obres de l'arquitecte Francesc de P. Morera i Gatell, i també del cine Fèmina, obra de l'arquitecte Lluís Domènech i Torres, de l'any 1948.

Entre els edificis transformats, podrem contemplar la casa Bau de Tortosa i el sanatori de la Savinosa de Tarragona. I entre els edificis o intervencions que ja han desaparegut, la Sala Athenea de Girona, la Casa Gibert de Barcelona (origen, en part, de la plaça Catalunya), els apartaments a les golfes de la Pedrera de l'any 1953, de l'arquitecte F. J. Barba Corsini o l'ampliació de la tribuna del camp de l'Espanyol a Sarrià de l'any 1954, de l'arquitecte Josep Soteras Mauri.

La mostra té la voluntat de posar en valor l'arquitectura i el patrimoni arquitectònic com a testimoni material de les circumstàncies socials i històriques de la seva època, perquè contribueix a explicar-nos què succeïa en aquell àmbit en el

moment en què es produïen els documents.

Tanmateix, ens transmet el dinamisme i la transformació de les ciutats que, amb l'excepció dels béns històrics protegits, es van adaptant als usos i les necessitats de cada moment, com un ésser viu. En ocasions, amb intervencions valentes, amb llenguatges, expressivitat i tècniques sovint incompreses inicialment, però que la societat acaba per fer-se seves quan aquestes aporten qualitat arquitectònica i millores en benefici de la col·lectivitat.

Cal doncs posar en relleu l'arquitectura moderna i contemporània no catalogada i, més enllà de les grans obres històriques, donar visibilitat i reconeixement al patrimoni més singular i modern, i que la ciutadania se'l faci seu.

Aquesta exposició és un dels instruments de divulgació del fons que conté l'Arxiu Històric del COAC, i constitueix un exemple del ric patrimoni documental que custodia la institució, que

ara surt temporalment de l'Arxiu per donar-se a conèixer. Ajuda a fer comprendre la seva importància, amb contínues donacions de valuosa documentació, així com la necessitat de mantenir-lo i potenciar-lo.

Sens dubte, aquesta mostra és un primer pas per a la dinamització i difusió cultural de l'Arxiu Històric. Però cal fer-ne d'altres: jornades, conferències, col·loquis, itineraris, visites comentades, publicacions... convertint-lo en un veritable servei educatiu aglutinador d'activitats culturals que puguin arribar a tota la ciutadania, actuant com un motor d'iniciatives i de tal forma que s'ampliï la seva utilitat.

En conseqüència, exposicions com aquesta no haurien de convertir-se en un fet aïllat sense continuïtat. Cal programar-ne de forma temporal i, sobretot, cal planificar aquesta activitat didàctica i cultural paral·lela a la qual m'he referit abans, relacionada amb el material que s'hi exposa.

Des de la Demarcació de Lleida del COAC continuarem treballant per impulsar que la nostra institució destini els recursos necessaris per a fer-ho possible, tot i ser conscients de les dificultats provocades per la complexa situació social i econòmica dels darrers anys.

Davant d'aquestes dificultats però, iniciatives com aquesta exposició, les col·laboracions de l'Arxiu Històric amb altres institucions, l'esforç per a la continuada catalogació i digitalització de fons documentals d'arquitectes o l'interessant perfil d'Instagram *coacarxiu* endegat ara fa justament dos anys, tenen doble mèrit.